

# מוטעבי תורת זילים

## פרשת ראה – איסור אכילת בעלי חיים טמאים

התורה אסרה את אכילתם של כמה בעלי חיים שנאמר "לא תאכל כל תועבה: זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה קשבים ושה עזים: אצל וצבי ויחמור ואקו ודישן ותאו וזמר: וכל בהמה מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו: אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה השסועה את הגמל ואת הארנבת ואת השפן כי מעלה גרה המה ופרסה לא הפריסו טמאים הם לכם: ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ולא גרה טמא הוא לכם ממשךם לא תאכלו ובנגלתם לא תגעו: את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת לא תאכלו טמא הוא לכם: כל צפור טהרה תאכלו: וזה אשר לא תאכלו מהם הנשר והפֶרֶס והעֲזֵנְיָה: והרָאָה וְהַאִיָּה וְהַדִּיָּה לְמִינָהּ: ואת כל ערב למינו: ואת בת היענה ואת התחמס ואת השחף ואת הגץ למינהו: את הכוס ואת היגשוף והתנשמת: והקאת ואת הרחמה ואת השלף: והחסידה והאנפה למינה והדוכיפת והעטלף: וכל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו: כל עוף טהור תאכלו" (דברים יז, ג-ו).

ויש להבין, מדוע התורה הקדושה אסרה על עם ישראל לאכול את שרצי הארץ ומינים מסוימים של בהמות, חיות, עופות ודגים?

### בעלי החיים הטהורים נמשכים מהקדושה והטמאים מרוח הטומאה

כל הדברים שנבראו למטה נאצלו מן העליונים והם דוגמא להם (מצודת דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה קפה ד"ה שלא לאכול תולעת). לכן לא תמצא לעולם דבר למטה שאין כנגדו איזה ענין למעלה, וכן ההפך אין לך דבר למעלה שלא ימצא דוגמתו למטה (ורקנאטי פרשת שמיני על הפסוק 'דברו אל בני ישראל'). כך הם גם הבהמות הטהורות, העופות הטהורים והדגים הטהורים שכולם נאצלים מ'מדת החסד'. אך לעומתם כל המינים הטמאים ובכללם הבהמות הטמאות, העופות הטמאים והדגים הטמאים (מצודת דוד' להרדב"ז מצוה קפה ד"ה שלא לאכול תולעת) כולם נאצלים מ'מדת הדין' (ורקנאטי פרשת שמיני על הפסוק 'דברו אל בני ישראל, ספר 'ציוני לר' מנחם ציוני פרשת שמיני ד"ה וטעם השני, 'מאה שערים' המיוחס לרקנאטי שער המישים ד"ה ועל דרך האמת) ורוח 'הטומאה' (מצודת דוד' להרדב"ז מצוה קפה ד"ה שלא לאכול תולעת), כמו גם רוחותיהם הטמאות (ורקנאטי פרשת שמיני על הפסוק 'דברו אל בני ישראל').

ובכלל זה גם כל השרצים השורצים על הארץ, כגון הנחשים והעקרבים שבכולם רוח הטומאה שורה ונקשרת, כי היא מכוונת לטבעם (הרמ"ד וואלי תלמיד חבר להרמח"ל בחומש ויקרא פרק יא ד"ה וכל השרץ השורץ). לכן אף שהתורה אסרה את כל השרצים שנאמר "וכל השרץ השורץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל: כל הולך על גחון וכל הולך על ארבע עד כל מרבה רגלים לכל השרץ השורץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם" (ויקרא יא, מא-מג), היא חזרה ומנתה דווקא שמונה מינים של שרצי הארץ "וזה לכם הטמא בשרץ השורץ על הארץ החלד והעכבר והצב למינהו: והאנקה והחפ והלטאה והתנשמת" (ויקרא יא, כט-כ) בכדי לרמוז על שמונה כוחותיו של ה"ס"מ כפי שאמרו רבותינו "מלאך המות בשמונה" (ראה גמי ברכות דף ע"ב). וכן מטעם זה התיבות "לכם הטמא" יוצא בגימטריא 'זה סמא'ל' עם עוד שתיים כנגד שתי התיבות (שפתי כהן על התורה: סוף פרשת שמיני ד"ה וזה לכם הטמא עיי"ש).

וכן החמורים, הכלבים, החזירים (מצודת דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה קפה ד"ה שלא לאכול תולעת) והגמלים וכל שאר הבהמות הטמאות, כולם נאחזים בסטרא אחרא (החיד"א בהערותו על ספר 'עיר מקלט' לטעמי המצוות פרשת שמיני אות קנו) ובאים מרוח הטומאה (מצודת דוד' להרדב"ז מצוה קפה ד"ה שלא לאכול תולעת). וכן כוחם של שרצי העוף, כגון הצרעות והזבובים היתושים והחגבים הטמאים, כולם הם מצד הטומאה (הרמ"ד וואלי דברים פרק יד על הפסוק 'וכל שרץ העוף טמא הוא'). וכללו של דבר ישנם שני סוגי מערכות עליונות – קדושות וטמאות, וכל בעלי החיים הטהורים בריאתם מן הקדושה (חסד לאברהם) מעין שיש נהר ט"ד"ה כבר נרמז) ונמשכים מצד הטהרה (מצודת דוד' להרדב"ז מצוה קפה ד"ה ואם תאמר איך) וכל בעלי החיים הטמאים בריאתם מן הטומאה (חסד לאברהם) מעין שיש נהר ט"ד"ה כבר נרמז) ונמשכים ממנה (מצודת דוד' להרדב"ז מצוה קפה ד"ה ואם תאמר איך). מטעם זה הטמאים נקראים בשם 'אסורי' כי הם "אסורים" בידי 'הקליפה' עד לימות הקץ, שאז יעביר ה' את רוח הטומאה מן הארץ (יעבודת ישראל לר' מקוויניץ פרשת שמיני ד"ה זאת החיה אשר תאכלו).

### בעלי החיים הטמאים הותרו לאומות העולם ונאסרו לעם ישראל

כל בעלי החיים הטמאים ובכללם הדגים הבהמות החיות והעופות הטמאים, הותרו לאומות העולם, כי הם מכוונים ממש אל שורשם הטמא של האומות (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה את זה תאכלו), שהרי גם נשמתם של האומות מגיעה מרוח הטומאה (ורקנאטי פרשת שמיני ד"ה והתקדשתם והייתם קדושים, וליקוטי אמרים נגיא' סוף פרק ו' וסוף פרק א'. וראה 'עץ חיים' להאר"י ז"ל שער מט' ד"ה ובה תדע נפש, 'ספר הליקוטים' להאר"י ז"ל פרשת יתרו על הפסוק 'מזבח אדמה וכו' שהם כולם באים מגי קליפות טמאות). לכן בשעה שאומות העולם ניזונים מדברים טמאים, כגון מאכילת השקצים והעכברים ושראר הבריות הטמאות (חסד לאברהם) מעין שיש נהר ט"ד"ה האמנם הקב"ה) (להרחבה על טומאת נשמתם של אומות העולם ראה מאמרנו לפרשת מטות – 'טומאת העמים') כמו הדגים הטמאים שבמים (הרמ"ד וואלי דברים פרק יד על הפסוק 'את זה תאכלו מכל אשר במים'), הרי שהם נדבקים בשלהם (זוהר פרשת שמיני דף מב ע"א ד"ה וכתב ולא תשקצו) מחמת שהם טמאים כמותם (הרמ"ד וואלי דברים פרק יד על הפסוק 'את זה תאכלו') (להרחבה על טומאת הגוים ראה מאמרנו לפרשת מטות – 'טומאת הגוים').

אך לעומתם ישראל הם קדושים (חסד לאברהם) מעין שיש נהר ט"ד"ה האמנם הקב"ה), כי נשמתם מצד הטהרה (ורקנאטי פרשת שמיני ד"ה והתקדשתם והייתם קדושים) ושורשם מצד הקדושה (הרמ"ד וואלי דברים פרק יד ד"ה לא תאכל כל תועבה), על כן הם צריכים להיות ניזונים מדברים טהורים וקדושים (חסד לאברהם) מעין שיש נהר ט"ד"ה האמנם הקב"ה) אשר באים מצד הקדושה (זוהר פרשת שמיני דף מא ע"א ד"ה אמר רבי אלעזר), כפי שהצטוו "כי אגני ה' אלקיכם והתקדשתי והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם בקל השרץ הרמש על הארץ" (ויקרא יא, מד) (ורקנאטי פרשת שמיני ד"ה והתקדשתם והייתם קדושים). והתקדשותם של ישראל היא על ידי הימנעותם מאכילת הבהמות הטמאות אשר מוצא אצילותם הוא מ'מדת הדין' ורוחם מרוחות

**הטומאה** (מאה שערים' המיוחס לרקנאטי שער החמישים ד"ה ועל דרך האמת), וכפי שהוזכרו ישראל "לא תאכל כל תועבה" (דברים יד, ג) (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה את זה תאכלו) (להרחבה על מקור טהרת נשמתם של ישראל ראה מאמרינו לפרשת ואתחנן – סגולת נשמות ישראל).

היבדלותם של ישראל מאומות העולם נרמזה במה שנאמר "זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הַלְמִשֶׁת בְּמִים וּלְכָל נֶפֶשׁ הַשָּׂרֶצַת עַל הָאָרֶץ : לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנְּאֻקָּת וּבֵין הַחַיָּה הַטָּהוֹרָה לֹא תֹאכַל" (ויקרא יא, מו), **כלומר כשם שהבדיל ה' יתברך "בין הטמא ובין הטהור" שזה בין אומות העולם הטמאים לבין עם ישראל הטהורים, כך הוא גם הבדיל בין "החיה הנאוקת" שהם בעלי החיים המותרים באכילה לישראל, לבין "החיה אשר לא תאכל" שהם האסורים באכילה לישראל אך מותרים לאומות העולם** (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה להבדיל בין הטמא), ובכללם כל אותם בהמות חיות עופות ודגים טמאים שבאים מצד הטומאה ושרוח הטומאה שורה בהם ודרה בתוכם, ושמתנתן אין לרוח הקדושה של ישראל להתערב בהם בכדי שלא יטמאו בהם (זוהר פרשת שמייני דף מא ע"ב ד"ה בין בבעירי).

## בעלי החיים הטמאים אכזריים וטורפים והוא טבע שבא מהסטרא אחרא

ה' יתברך נתן סימנים לאותם בעלי חיים שבאו מצד הקדושה ולאותם בעלי חיים שבאו מצד הטומאה, על מנת שעם ישראל יידעו איזה בעלי חיים הם טמאים (זוהר פרשת שמייני דף מא ע"ב ד"ה מסטרא דא ד"ה מאן דאיהו). **וקיומם של הסימנים המטהרים אינה סיבת היתור כמו שהיעדרם היא אינה סיבת האיסור, אלא סימנים אלו הם רק על מנת לידע בהם את בני האדם מהו המין הראוי ומהו המין המגונה בין בעלי החיים** (ספר 'ציוני' פרשת שמייני ד"ה זאת החיה אשר תאכלו), **ולהורות על כל בהמה חיה ועוף מהו הניצוץ המתפשט בהם – האם הוא מצד הטומאה או מצד הקדושה** (יהש"ל"ה הקדושי' תורה שבכתב פרשת ראה ד"ה והאוכל איבר מן החי), ועל ידי כך ישראל יכולים להיבדל מאותם אלו שהם טמאים (יאר החמה) על זוהר פרשת שמייני דף מא ע"א ד"ה 'בגין באית' מהרמ"ק).

משה רבינו התקשה בעניין 'המאכלות האסורות' עד שהקב"ה היה צריך להראות לו באצבע את הדבר (ראה 'מדרש תנחומא' פרשת שמייני אות ח). ואין הכוונה שמה רבינו לא ידע שאלו בעלי חיים טהורים ואלו הם טמאים, שאין כל כך קושי בדבר הזה (יש"ל"ה הקדושי' תורה שבכתב פרשת שמייני ד"ה וכן אכילת האדם), כפי שהוא בעצמו הציג בפני ישראל את בעלי החיים השונים ואמר להם "זה טהור" ו"זה טמא" (עפ"י ויקרא רבה' פרשת יג סוף ד). **אלא שמה רבינו התקשה להבין את טעם העניין, מדוע זה נאסר לאכילה ואילו זה הותר לאכילה. לכן הקב"ה הראה לו את סוד רוחניותם וכוחם למעלה, ואז משה רבינו ראה שזה 'טומאה' ואילו זה 'קודש' והבין את סיבתם הרוחנית שעל ידה אלו נאסרו באכילה ואלו הותרו** (יש"ל"ה הקדושי' תורה שבכתב פרשת שמייני ד"ה וכן אכילת האדם).

**אחד הסימנים לבעלי החיים הטמאים הוא היותם דורסים** (מצודת דוד' להרד"ב מצוח קפה ד"ה עוד שם דט) **ואכזריים** (ספר הקנה' ד"ה סימני עופות טהורות וטמאות). **כי כל בעלי החיים שדורסים וטורפים זהו מן הטבע האכזרי של 'הסטרא אחרא'** (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה ואת אלה תשקצו מן העוף) **ונמשך מצד 'הדין הקשה'** (מצודת דוד' להרד"ב מצוח קפה ד"ה עוד שם דט). **סימן זה הוא מובחר אצל העופות, שהרי כל העופות הטהורים אשר נאצלו ממקום טהור של השלום והאמת, אינם טורפים ולא דורסים באכזריות** (ספר הקנה' ד"ה סימני עופות טהורות וטמאות, 'מצודת דוד' לרד"ב מצוח קפה ד"ה עוד שם דט), **ואילו העופות הטמאים יכולים לדרוס את בעלי החיים האחרים בין בחייהם ובין במותם** (ספר הקנה' ד"ה סימני עופות טהורות וטמאות) **והם מעידים בזה על עצמם שהם באים משורשה של הסטרא אחרא ממש** (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה ואת אלה תשקצו מן העוף).

וכן הוא בבהמות, שיש שלום בין הבהמות הטהורות וזולת אצל השור הנוגח כי אצלו "רָשָׁעִים יִתְהַלְכוּן" (תהלים יב, ט) (ספר הקנה' ד"ה סימני עופות טהורות וטמאות) שהרי בין קרניו מוצא לו השטן מקום לחנות (עפ"י 'קב הישר' פרק פח). **ולעומת הטהורים יש בין הבהמות הטמאות כאלה שממיתים בעלי חיים אחרים בלי שום רחמנות** (ספר הקנה' ד"ה סימני עופות טהורות וטמאות). **כך הוא גם עם הדגים, שאותם דגים טהורים הם רחמנים ואילו דגים טמאים הם אכזריים** (ספר הקנה' ד"ה סימני עופות טהורות וטמאות, 'מצודת דוד' מצוח קפה ד"ה עוד שם דט) **והוא הדין גם בין החיות הטהורות לחיות הטמאות** (ספר הקנה' ד"ה סימני עופות טהורות וטמאות) (להרחבה בעניין השור ראה מאמרינו לפרשת כי תצא – 'איסור חרישה בשור ובחמור').

## כל סימני הבהמות החיות העופות והדגים הטהורים מעידים על שורשם הטהור



**הסימנים בבהמה ובחיה הם "מִפְרָסוֹת פְּרָסָה" "שִׁסְעַת שִׁסְעַת פְּרָסוֹת" ו"מַעֲלַת גְּרָה" כפי שנאמר "כָּל מִפְּרָסוֹת פְּרָסָה וְשִׁסְעַת שִׁסְעַת פְּרָסוֹת מַעֲלַת גְּרָה בְּבַהֲמָה אֲתָה תֹאכְלֶנּוּ" (ויקרא יא, א). וכל הסימנים הללו הם רמזים לטהרתן. "מִפְּרָסוֹת פְּרָסָה" – זה כאשר יש פרסות בתחתית רגלי הבהמה והחיה, והן **סדוקות** (ראה רש"י ויקרא יא, א) **כדי לרמוז לפתח פתוח של הורדת השפע** (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה דבר אל בני ישראל) **מלמעלה למטה** (הרמ"ד וואלי דברים פרק יד על הפסוק 'זאת הבהמה' ד"ה והזכיר). **וכגון פרסת רגל הפרה:** וזה כעין מה שנאמר אצל חיות הקודש "וְרַגְלֵיהֶם רָגְלִים וְרַגְלֵיהֶם כְּכַף רֶגֶל עֵגֶל וְנֹצְצִים קְעִין נְחֹשֶׁת קָלָל" (יחזקאל א, ז), "כְּכַף רֶגֶל עֵגֶל" – הכוונה שיש להם סידוק פרסות על מנת לתת מקום להורדת ההשפעה שנמשכת מהם אל האופנים אשר תחתיהם (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה דבר אל בני ישראל). **ובשונה מהם, אצל בעלי חיים הטמאים כמו הכלב החתול הדוב והקוף, כפותיהם מחולקות באצבעות כמו כפות האדם כך שאין אצלם 'סדקים' להורדת השפע דרכם כי כל אצבע סתומה בפני עצמה, ואדרבא חילוק האצבעות ממש הוא מעבר אל הזוהמא** (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה לכל הבהמה אשר היא מפרסת).**

וכן הסימן השני בבהמה ובחיה שהיא "שִׁסְעַת שִׁסְעַת פְּרָסוֹת" – הכוונה שהפרסות שלה סדוקות ושסועות לגמרי מלמעלה למטה (רש"י ויקרא יא, א). **כי לפעמים הפרסות של הבהמה והחיה סדוקות למעלה בתחילת הפרסה אבל לא למטה בתחתית הפרסה לפי שיש שם עור אחד הסותם ומדביק את הסידוק ואין כאן פתח פתוח להורדת ההשפעה.** העור הזה שסותם מלמטה הוא דוגמת הקַרְלָה שחופפת על 'הברית קודשי' של האדם ומונעת את ירידת 'השפעי'. **בהמה או חיה שיש לה את העור הזה למטה, הרי זה מראה כי היא איננה משורש הקדושה אלא משורש הקליפה שכנגדה, והיא אסורה לעם ישראל שהם בני ברית** (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה דבר אל בני ישראל). **וכן הסימן השלישי בבהמה**

ובחיה שהיא "מעלת גרה" – הכוונה שאחרי שהבהמה או החיה הורידה את האוכל למעיה, היא מעלה אותו שוב אל תוך פיה לכתוש ולטחון אותו **הִדֵּק** (רש"י ויקרא יא, א). וסימן זה רומז להתעוררות התחתונים שעולה למעלה וגורמת בעקבות כך להורדת השפע למטה (הרמ"ד וואלי דברים פרק יד על הפסוק 'זאת הבהמה' ד"ה והזכיר).

התורה מנתה את העופות האסורים (ראה דברים יד, יב - יח, ויקרא יא, יג - ט) אך מנגד לא נתנה סימנים בעופות הטהורים, ורק יש 'הלכה למשה מסיני' כי לעופות הטהורים שלשה סימנים והם **אצבע יתירה, קורקבן נקלף, וזפק**. שלשת הסימנים האלו מעידים על טהרתם, כי כל עוף שיש לו סימנים אלו הוא לא עוף דורס, ואדרבא הוא מראה על רכות הטבע שבו אשר בא מהחוסר השורש הטהור. **'אצבע יתירה' – היא אצבע גבוהה מאחורי האצבעות, והיא כנגד אצבע האדם שנקראת 'הגודל' ורומזת ל'חסד'**. לכן אצבע זו נקראת 'יתירה' כי היא בחינת ה'חסד' שמרבה ומעדיף לעומת הדין שממעט מחסיר ומצמצם. וכן הסימן השני שיש 'זפק' – הוא מעי רך המורה על רכות הטבע של העוף. וכן הסימן השלישי 'קורקבן נקלף' – שהוא כאשר הקורקבן נקלף ביד ואינו צריך אל הסכין, ומוזיע בזה בפירוש על טבעו הרך והטהור של העוף. שלשת סימנים אלו נצרכים על מנת להתיר עוף שלא נאסר בתורה (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה ואת אלה תשקצו מן העוף) יחד עם 'מסורת' על אכילתו (ראה רמ"א בשו"ע י"ד פב, א) (לפרטים בסימני העופות הטהורים ראה 'ספר החינוך' סימן קנו 'שלא לאכול עוף טמא' ואכמ"ל בזה).



**הסימנים שנתנה התורה בדגים הם סנפיר וקשקשת, כפי שנאמר 'אֵת זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בַּיָּם כָּל אֲשֶׁר לוֹ סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּיָּם וּבְנִחְלָיִם אֲתֶם תֹאכְלוּ'** (ויקרא יא, ט). גם סימנים אלו של הדגים מעידים על טהרתם. לפי שכשם שיש רוחות טמאות בארץ הרוזפות אחרי 'ניצוצות' של קדושה, כך גם יש רוחות טמאות במים (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה כל אשר לו סנפיר וקשקשת) שנמצאות בעיקר בתחתית הקרקעית של הַיָּם (עפ"י הרמ"ד וואלי דברים פרק יד על הפסוק 'את זה תאכלו מכל אשר במים עיי"ש) אשר רוזפות אחרי הדגים הטהורים היות שיש בהם 'ניצוצות' של קדושה. לכן הקב"ה עשה לכל אחד מהדגים הטהורים שני כלים שבאמצעותם הם יוכלו להתגונן מפני הרוחות הטמאות. כלי אחד זה ה"קִשְׁקֶשֶׁת" שהוא מעין שָׁרְיוֹן המגן עליהם שלא ייחזו בהם הרוחות הטמאים, וכלי שני הוא ה"סִנְפִיר" שבאמצעותו הם פורחים במים ובורחים מפני רודפיהם (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה כל אשר לו סנפיר וקשקשת. ראה 'ילקוט ראובני' פרשת שמיי פרק יא אות קד ד"ה ראה והבן שדג טהור).

**לכן כל דג שיש לו קשקשת יש לו גם סנפיר** (ראה משנה נדה פרק ו, ט), כי מאחר שהבורא הכין לו כלי הגנה הרי בוודאי שעשה לו גם כלי בריחה – כי שניהם צריכים לו להינצל מרדיפת הרוחות הטמאות. וזה גם הטעם שהדגים הטהורים נשארים בטהרתם גם אם הקשקשת נושרת מהם בשעה שהם יוצאים מהמים, משום שדי להם בהגנה הצריכה להם במקומם במים אשר שם רודפים אחריהם אותן רוחות הטמאות, מה שאין כן ביציאתם ששם כבר אין להם פחד. ולעומתם שאר הדגים הטמאים שאין להם סנפיר וקשקשת, הרי זה סימן שאין דבר טוב לברר מהם ואדרבא הם משורש הטומאה. לכן מפקירים אותם לכל הרוחות הטמאות שהרי הם כמותם. מטעם זה טמאים גם דגים שיש להם במים סנפיר אבל אין להם קשקשת, משום שעיקר ההגנה מפני הרוחות הטמאות חסר להם ואם לא מקפידים עליהם משמים שייאחזו בהם הרוחות הטמאות הרי הוא סימן שהם בעצמם מהשורש הטמא, והרוחות שם רק הולכות אחרי מינם (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה כל אשר לו).

## מאכלות אסורות מטממות את הלב והדעת וגורמות להוליד בנים פגומים

**המאכלות האסורות מטממות את לבו של האדם, כפי שנאמר 'וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתְם בָּם'** (ויקרא יא, מג) ודרשו על התיבה 'וְנִטְמַתְם' שנכתבה בלי א' שהיא כמו התיבה 'ונטמטם' מלשון טמטום (גמי' יומא דף לט ע"א) כך ש'הטומאה' עצמה היא מלשון 'טמטום' (יאשל אברהם' לר' אברהם טובי'אנה על טעמי המצוות מצווה רמ"ו ד"ה 'טעם ה"ה' בשם הרמ"ק). וסיבת הדבר לפי שאין חיותן של המאכלות האסורות מצד הקדושה אלא מהצד שהוא הפוך מן החיים (מנחם ציון' ליקוטים מר' מנחם מנדל מרימנוב בחלק פרשת המן ד"ה כמו כן בכל בראי) מאותם כוחות הטומאה, לכן אכילתן מטממת (ישושן סודות' לתלמיד הרמב"ן אות קסד) את הדעת (ילקוט ראובני' פרשת שמיי יא ד"ה 'ונטמטם' בשם פסיקתא זוטרא) מלהשכיל בעבודת הבורא (יאשל אברהם' על טעמי המצוות מצווה רמ"ו ד"ה 'טעם ה"ה' מהרמ"ק). מאכלות אסורות סוגרות את ליבו של האדם ומונעות ממנו מלהבין במושכלות היקרות של התורה הקדושה (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יא ד"ה אל תשקצו את נשתיכם), ומבלבלות את שכלו (צרור המור' פרשת שמיי ד"ה זאת החיה אשר תאכלו) והוא אינו יכול להשיג השגות בתורה (מאור ושמש' סוף פרשת שמיי ד"ה ואלה הדברים שדברני עיי"ש) ואורחות חיים, כי גופו גדל באיסור (פלא יועץ' מערכת כ ערך כללות אות יא).

לא די שנטמא גוף האדם במאכלות האסורות אלא שנגרם לו נזק עצמי גדול בנפשו שלא נבדל ממנו לעולמים – שהוא מטמטם את לבו ונהיה גם (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק ב' על ביאור מאמרי חז"ל וזוהר ביאור 'ונטמטם' בס' ד"ה ועוד אמרו אחר כן). זה הטעם למיעוט ההבנה בדורנו ביחס לדורות ראשונים כי הזהירות בימינו מטומאת האכילה בכללותה פחתה ביחס אליהם. וכיון שבדורות הראשונים נזהרו יותר מהטומאה לכן היה להם יותר זכות השִׁכֵּל (יאשל אברהם' על טעמי המצוות מצווה רמ"ו ד"ה 'טעם ה"ה' בשם הרמ"ק). מאכל טמא שאדם אוכל נעשה חלק מאבריו, ואז אותו דבר 'טמא' עושה את האדם לטמא. וכן להיפך אם האדם אוכל דבר שהוא 'טהור' אז על ידי אכילתו נשפע עליו טהרה (יאשל אברהם' על טעמי המצוות מצווה רמ"ו ד"ה 'טעם ה"ה' בשם הרמ"ק). אמנם אם אדם אוכל מאכלים טמאים שהולידו בנפשו 'חלודה' של טומאה הגורם לו לחטוא, הרי שגם זרעו יתהווה מעיפוש המאכלים הטמאים שאכל והוא יוליד רשעים כמותו (יידו בכל' למחבר 'שבט מוסרי' פרשת תזריע סימן תרל"ח).

מטעם זה מיד אחרי שנכתבה בתורה פרשת 'מאכלות אסורות' נכתבה גם פרשת "אֵשֶׁה כִּי תִזְרְעֶנּוּ וְיָלְדָה זָכָר" (ויקרא יב, א) ואחריה פרשת נגעים "אֲדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סִפְחָת אוֹ בְּהֶרֶת אוֹ הֶהָרֵת בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגַע צָרַעַת" (ויקרא יג, א), וזה כדי להודיע שאם ייבדל האדם מן המאכלות האסורות אזי יהיו לו בנים הגונים קדושים וטהורים. ואם לא, הרי הנגעים מתחדשים עליהם מצד טיפת הזרע שהיתה מאותן מאכלות משוקצות שאכל סמוך לעיבור (ראשית חכמה' לר' אליהו די וידיאש שער הקדושה פרק טז ד"ה השער השלישי בזמן הראוי) והם יביאו לולד עיפוש והיזק ומיני נגעים (יסמוכים לעד' למחבר 'שבט מוסרי' פרשת תזריע ד"ה 'הרב בעל ש"ך ז"ל' בשם השפתי כהן על התורה). לכן אדם צריך לקדש את עצמו במאכלות הגונות על מנת שהזרע יהיה נקי וטהור (ראשית חכמה' שער הקדושה פרק טז ד"ה השער השלישי בזמן הראוי) וייצא התינוק מלובן ומזורז לעבודתו יתברך בלי שום מום ונגע (יסמוכים לעד' פרשת תזריע ד"ה 'הרב בעל ש"ך ז"ל', ראה 'שפתי כהן על התורה' פרשת ראה ד"ה לא תאכל כל תועבה).

